

De rijke dwaas
(Lucas 12:13 t/m 21)

13 Iemand uit de schare zeide tot Hem: Meester, zeg tot mijn broeder, dat hij de erfenis met mij dele.

Iemand uit de schare wilde dat Jezus zijn gezag zou gaan aanwenden voor persoonlijke doeleinden; het gaat om een erfenis kwestie.

14 Hij echter zeide tot hem: Mens, wie heeft Mij tot rechter of scheidsman over u aangesteld?

Jezus wijst zijn verzoek krachtig van de hand en noemt hem "mens". Zo van: "mens, wat vraag je nu van Mij". Ik ben niet als rechter of als scheidsman – een verdeler van een erfenis – over u aangesteld!

15 Hij zeide tot hen: Ziet toe, dat gij u wacht voor alle hebzucht, want ook als iemand overvloed heeft, behoort zijn leven niet tot zijn bezit.

De vermaning van Jezus luidt hier: ziet toe, dat gij u wacht voor alle hebzucht.

Nu staat er in de bijbel: "De Heere maakt arm en maakt rijk" (1 Samuël 2:7).

Dus iemand kan door de leiding van de Heere in zijn leven rijk worden zonder dat hij hebzuchtig is.

Job was een rijk man in zijn tijd. Maar hij was ook los van zijn bezit. Toen hij in korte tijd al zijn bezit en al zijn kinderen door rampen verloor zei hij: "De Heere heeft gegeven, de Heere heeft genomen, de naam des Heren zij geloofd."

Na zijn beproeving werd hij 2x zo rijk als daarvoor: 14.000 schapen, 6000 kamelen, 1000 span runderen en 1000 ezinnen is

niet niks. En hij beschikte over een zeer grote slavenstoet om Job NV te runnen.

Maar voor hebzucht moeten wij ons dus wachten; alle hebzucht dus er bestaan verschillende soorten van hebzucht.

We gaan verder met vers 16, de gelijkenis van de rijke dwaas:

16 En Hij sprak tot hen een gelijkenis en zeide: Het land van een rijk man had veel opgebracht.

Hij had goede jaren achter de rug en zijn land had veel opgebracht. En toen ging hij bij zichzelf overleggen en wat zei hij toen: tegen zichzelf:

17 En hij overlegde bij zichzelf en zeide: Wat moet ik doen, want ik heb geen ruimte om mijn vruchten te bergen.

18 En hij zeide: Dit zal ik doen: ik zal mijn schuren afbreken en grotere bouwen en ik zal daarin al het koren en al mijn goederen bergen.

19 En ik zal tot mijn ziel zeggen: Ziel, gij hebt vele goederen liggen, opgetast voor vele jaren, houd rust, eet, drink en wees vrolijk.

20 Maar God zeide tot hem: Gij dwaas, in deze eigen nacht wordt uw ziel van u afgeëist en wat gij gereedgemaakt hebt, voor wie zal het zijn?

21 Zó vergaat het hem, die voor zichzelf schatten verzamelt en niet rijk is in God.

1. De man, die God hier een "dwaas" noemt, lijkt helemaal niet zo dwaas. Hij heeft een helder verstand; hij kan goed rekenen, hij houdt rekening met de toekomst; hij verkwest zijn geld

niet; hij behartigt zijn zaken zorgvuldig.

2. Toch spreekt God deze man aan met: "Gij dwaas" Dat klinkt onheilspellend!
3. Hij is toch niet dwaas omdat hij rijk is.
Nee, want die overvloedige oogst heeft hij niet aan zichzelf maar aan God te danken. Zelf kon hij geen graankorrel laten groeien!
4. Echter, het is niet zo, dat hij uitroept, wat een psalmvers zegt: "Wat zal ik met Gods gunsten overlaân, die trouwe Heer voor Zijn gena vergelden?"
5. Dan zou hij de Heer gedankt hebben voor al de zegeningen, die hij ontvangen had en dan zou hij ook zijn medemensen niet vergeten zijn.
6. Maar ... in zijn overleggingen komt God niet voor, en ook zijn naaste niet. Hij gaat plannen maken zonder ook maar één ogenblik aan God te denken.
7. Hij denkt alleen maar aan zichzelf. Hij waant zich eigenaar van al Gods goederen, waarover hij meent naar eigen goeddunken te kunnen beschikken.
8. Daarom overlegt hij niet met God, maar alleen met zichzelf.

Nu mag u gaan tellen, hoeveel keer in de verzen 17 t/m 19 het woordje "ik" voor komt (het juiste antwoord is 6x).

En nu mag u gaan tellen, hoeveel keer in de verzen 17 t/m 19 het woordje "mijn" voorkomt (het juiste antwoord is 4x)

Hij had grote toekomstplannen: zijn schuren afbreken en grotere bouwen om daarin al zijn koren en al zijn goederen te bergen. En toen ging hij tot zijn ziel zeggen (maar zijn ziel was niet zijn bezit): "Ziel, gij hebt vele goederen liggen, opgetast voor vele jaren". Hij had het zozegzegd voor elkaar; schuren vol bezit opgetast voor vele jaren.

En dan die woorden, die hij daarna sprak:

- Houd rust.
- Eet en drink
- En wees vrolijk.

Mag je dan niet genieten van de goede dingen van het leven?? Ja, maar hij was een egoïst. Het draaide bij hem om zijn lichaam en hij verwaarloosde zijn ziel.

En toen ging God spreken tot hem en dat lezen we in vers 20:

20 Maar God zeide tot hem: Gij dwaas, in deze eigen nacht wordt uw ziel van u afgeëist en wat gij gereedgemaakt hebt, voor wie zal het zijn?

20 Zó vergaat het hem, die voor zichzelf schatten verzamelt en niet rijk is in God.

Hij verzamelde dus schatten voor zichzelf en was niet rijk in God.

Jezus zei in Math. 6:19 t/m 21:

19 Verzamelt u geen schatten op aarde, waar mot en roest ze ontoonbaar maakt en waar dieven inbreken en stelen;

20 maar verzamelt u schatten in de hemel, waar noch mot noch roest ze ontoonbaar maakt en waar geen dieven inbreken of stelen.

21 Want, waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn. Kort gezegd: verzamel geen

schatten op aarde maar verzamel schatten in de hemel.

En in vers 33:

Zoek eerst Zijn Koninkrijk en Zijn gerechtigheid en dit alles zal u bovendien geschonken worden.

En nu gaan we lezen in 1 Timoteüs 6:6 en verder:

6 Nu brengt inderdaad de godsvrucht grote winst, (indien zij gepaard gaat) met tevredenheid. Het dienen, het vrezen en het zoeken van God brengt niet alleen winst in uw en mijn leven maar grote winst.

7 Want wij hebben niets op de wereld medegebracht; wij kunnen er ook niets uit medenemen.

Dat is duidelijke taal: we hebben niets meegebracht toen wij geboren werden en we kunnen niets meenemen als wij sterven.

Je kunt geen enkele euro meenemen, geen huis, geen kleren, geen auto, geen garderobe, helemaal niets.

Maar wat hebben wij voor rijkdom in onze ziel verworven, want dat nemen we wel mee.

En dan vers 8: *Als wij echter onderhoud en onderdak hebben, dan moet ons dat genoeg zijn.*

Genoeg is genoeg. En wat in dit geval: onderhoud en onderdak. De herziene staten vertaling zegt:

HSV: Als wij echter voedsel en kleding hebben, zullen wij daarmee tevreden zijn.

Christelijke tevredenheid sluit het verbeteren van je bestaan echter niet uit. Maar wie

gaat jagen naar rijkdom, valt in verzoeking zoals vers 9 zegt:

9 Maar wie rijk willen zijn, vallen in verzoeking, in een strik, en in vele dwaze en schadelijke begeerten, die de mensen doen wegzinken in verderf en ondergang.

Voorbeelden van hebzuchtige mensen treffen we aan in het oude testament. Ik noem twee voorbeelden:

Eerst Achan: Ondanks het duidelijke bevel van de Heer om alles uit Jericho met de ban te slaan, vergreep hij zich aan het gebannene.

Hij stortte daarmee niet alleen zichzelf en zijn familie in het ongeluk; hij was daarmee ook schuldig aan de nederlaag die Israël leidt bij Ai.

Kenmerkend zijn de woorden van zijn beklagen als het kwaad uitgekomen is:

" Ik zag bij de buit een mantel van Sinear, een mooi stuk, en tweehonderd sikkelen zilver en een staaf goud van vijftig sikkelen gewicht, en uit begeerte ernaar heb ik ze weggenomen ." (Joz.7:21).

Laten we niet menen dat wij van nature beter zijn dan deze ongelukkige man uit lang vervlogen tijden. Ook in ons hart kan de begeerte naar geld ontvlammen, waardoor we afgetrokken worden van de Heer.

Een 2e voorbeeld vinden we in Gehazi. Zijn meester Elisa heeft niets van Naäman willen aannemen (2 Kon.4:16). Dat heeft Elisa heel bewust niet willen doen. Kennelijk met de bedoeling om de Syrische generaal te leren dat de God van Israël barmhartigheid bewijst om niet.

God laat zich noch vooraf en ook niet achteraf betalen. En Gods profeet is niet als

Bileam gevoelig voor rijke beloning. Over hem staat geschreven in 2 Petrus 2:14-15.

Deze heldere les maakt Gehazi ongedaan door toch beloning van Naäman te gaan vragen.

Hoe vol lering zijn de woorden van Elisa in 2 Kon. 5:26: *Was het de tijd om dat zilver aan te nemen of om klederen aan te nemen*

Deze woorden geven aan waar het hart van Gehazi naar uitging. Ze laten tevens zien, dat God zijn dienstknechten best alles aan bezit kan geven, maar dan op zijn tijd. Die tijd was er niet in de dagen van verval waarin Elisa leefde.

Voor ons ligt er eenzelfde les in. Straks zullen we alles met Christus erven, maar nu is het voor een christen niet de tijd om ons hart er op te richten om de rijkdommen in deze wereld te verwerven. Ons hart moet daarop niet gericht zijn.

We lezen verder in 1 Tim. 6

10a Want de wortel van alle kwaad is de geldzucht.

Niet het geld maar de geldzucht is de wortel van alle kwaad. De egoïstische hebzucht maakte van de mooie engel Lucifer de verschrikkelijke satan.

Over hem staan geschreven in Ezechiël 28:16 " *door uw uitgebreide handel zijt gij vervuld geraakt met geweldenarij en kwaamt gij tot zonde. Van de berg der gouden verbande Ik u en deed u weg, gij beschuttende cherub van tussen de vlammen de stenen.*

10b Door daarnaar te haken zijn sommigen van het geloof afgedwaald en hebben zich met vele smarten doorboord.

En nu de heerlijke aansporing voor ons christenen in de verzen 11 en 12:

11 Gij daarentegen, o mens Gods, ontvlucht deze dingen, doch jaag naar gerechtigheid, godsvrucht, geloof, liefde, volharding en zachtzinnigheid.

Ontvlucht de hebzucht en ontvlucht de geldzucht. Jaag naar de vrucht van de Geest. Jaag naar liefde, jaag naar zachtmoedigheid, jaag naar geduld enz. Dat zijn blijvende zaken en daarmee verzamelen we een schat in de hemel, zei Jezus.

12a Strijd de goede strijd des geloofs, grijp het eeuwige leven,

Grijp in het dagelijks leven deze deugden, deze vruchten van de Geest. Ze bevatten eeuwig leven! Dat nemen we mee in onze ziel.

Zoek eerst Gods koninkrijk en zijn gerechtigheid. Het is een strijd om aardse zaken ondergeschikt te maken en hemelse zaken voorrang te geven.

En als je nu wel rijk bent, wat zegt de bijbel daar over. Dat staat in de verzen 17 t/m 19

17 Hun, die rijk zijn in de tegenwoordige wereld, moet gij bevelen niet hooghartig te zijn, en hun hoop gevestigd te houden niet op onzekere rijkdom, doch op God, die ons alles rijkelijk ten gebruike geeft,

In deze tijd van welvaart geeft God ons alles rijkelijk ten gebruike. Dat zijn mooie ware woorden:

God geeft ons alles rijkelijk ten gebruike. En hoe zullen wij daarmee omgaan??

18 om wèl te doen, rijk te zijn in goede werken, vrijgevig en mededeelzaam,

Hier wordt weer rijkdom voor je ziel opgenoemd:

- Wel doen of wel: goed doen.
- Vrijgevig zijn.
- Mededeelzaam zijn.

En het resultaat daarvan wordt in vers 19 genoemd:

19 Waardoor zij zich een vaste grondslag voor de toekomst verzekeren om het ware leven te grijpen.

Dat is een vaste grondslag voor het ware leven. Had de rijke boer - uit de gelijkenis van Jezus - dat aan zijn rijkdom toegevoegd, dan was het anders afgelopen:

- Goed doen; vrijgevig zijn en mededeelzaam zijn.

We laten de woorden van Paulus in vers 11 en 12a nog één keer goed op ons in werken:

11 Gij daarentegen, o mens Gods, ontvlucht deze dingen, doch jaag naar gerechtigheid, godsvrucht, geloof, liefde, volharding en zachtzinnigheid.

Dat is de roeping van "een mens Gods" een wedergeboren christen, iemand die uit God geboren is. Als hij sterft, heeft hij of zij schatten in de hemel verzameld. Amen.-